

DEN NORSKE KIRKE
Bærum kirkelige felleråd
Kirkevergen

Det Kgl. fornyings-, administrasjons- og kirkedepartement

Boks 8004 Dep
0030 Oslo

Bærum, 2010-09-12

HØRING - ENDRINGER I GRAVFERDSLOV OG KIRKELOV

Kirkelig felleråd i Bærum takker for anledningen til å avgi uttalelse til foreslåtte endringer i gravferdsloven og kirke-loven. Saken ble behandlet i fellerådets møte 9. september. Vi har følgende kommentarer:

Lokal gravferdsmyndighet

Bærum kirkelige felleråd er tilfreds med at høringsnotatet bekrefter og underbygger hovedmodellen med at kirkelig felleråd fortsatt skal være den ansvarlige lokale gravferdsmyndighet. Vi merker oss at departementet presiserer at kirkelig felleråd på dette området ivaretar en offentlig oppgave på lokalsamfunnets vegne. Når det samtidig legges vekt på å gi gravferdsloven allmenn karakter, bidrar dette til å tydeliggjøre fellerådets ansvar som gravferdsmyndighet for alle innbyggerne på den ene side, og på den andre side Den norske kirkes tilbud for sine egne medlemmer når det gjelder gravferdsritualer mv.

§ 23 - Lokalt samarbeidsforum om gravferdspraksis

Bærum kirkelige felleråd støtter denne lovendringen. Vi ønsker dessuten en utvidelse som innebærer at også andre relevante instanser skal innbys til et slikt møte. Dette kan f.eks. være gravferdsbyråer, eldreråd, representanter for frivillige organisasjoner, pårørendegrupper mv. Dette vil bidra til økt fokus på kvalitet og verdighet for alle innbyggere i møte med gravferdsforvaltningen.

§ 1 - Gravlegging med respekt for avdødes religion eller livssyn

Bærum kirkelige felleråd støtter denne endringen i § 1 med innføringen av et slikt hovedhensyn i lovgivningen. Dette legger et lovmessig grunnlag for den praksis store kommuner, som vår egen, gjennom mange år har utviklet - en praksis der gravferdsmyndigheten strekker seg langt for å imøtekomme ønsker begrunnet i religiøs tilhørighet.

§ 6 - Kommunens plikt til å dekke kostnader i annen kommune

Bærum kirkelige felleråd støtter den foreslåtte endringen i § 6 som innebærer at fellerådet i hjemkommunen får en plikt til å dekke kostnadene for gravlegging i særskilt tilrettelagt grav når hjemkommunen ikke selv har et slikt tilbud. Samtidig vil vi påpeke at bestemmelsen må forstås slik at den kun kan praktiseres når den andre

kommunen faktisk har slike gravplasser som den avdøde ønsket, og at man i den kommunen har mer slik kapasitet enn eget behov tilsier. Hvis en kommune skal ta i mot fra nabokommuner i et mer systematisk omfang, bør dette være basert på avtaler kommunene imellom.

I tilknytning til denne bestemmelsen ønsker fellesrådet å påpeke at dagens ordning, hvor bostedskommune er avgjørende for hvor vedkommende har rett til gravlegging, ikke er uten utfordringer verken for de pårørende eller for den lokale gravferdsmyndighet. Befolkningens geografiske mobilitet er i dag stor, særlig i de sentrale strøk av landet, mens røttene til hjemsted eller familie fortsatt kan være sterke. Det må etter vårt syn vurderes om man ikke bør tilstrebe en praksis der vedkommende i større grad enn nå selv kan bestemme hvor man ønsker gravlegging, og at kostnadene dekkes av vedkommendes bostedskommune. Vi ber departementet utrede dette nærmere.

Gravlund erstatter kirkegård

Betegnelsen kirkegård er innarbeidet i det norske språk. Likevel støtter Bærum kirkelige fellesråd den endringen i terminologien i loven som blir foreslått, med grunnlag i høringsnotatets understrekning av at anlegg som ligger rundt kirkebygg fortsatt kan hete kirkegård.

§ 5 - Seremoni ved åpning av gravlund

Vi finner det er rimelig at alle tros- og livssynsamfunn gis en mulighet til å foreta en egen seremoni ved åpning av nye gravlunder. Vi vil foreslå at praktisering av dette kan være et tema som drøftes i det årlige møtet som er hjemlet i nytt tredje ledd i § 23.

§ 12 - Frist for gravlegging

Fellesrådet støtter i prinsippet forslagene til endring, da dette vil gjøre det mindre nødvendig å gi dispensasjoner som over tid er egnet til å undergrave hovedregelen. Vi ønsker likevel å påpeke at de forlengede fristene ikke må få den konsekvens at tidspunktet for gravferd generelt utsettes. All erfaring tilsier at gravferdsseremonien for mange pårørende er et viktig startpunkt på sorgprosessen, og gravferdsmyndigheten bør derfor fortsatt tilstrebe en så rask gravferdsdag som praktisk mulig.

§ 4 - Opphevelse av menighetsmøtets uttalerett

Bærum kirkelige fellesråd støtter den endringen.

§§ 6 og 9 - Likebehandling av mor og far

Vi støtter disse endringsforslagene.

§ 10 - Normalisering av kremasjon som gravferdsform

Kirkelig fellesråd i Bærum ønsker en likestilling av de to gravferdsformene, og ser den foreslåtte endringen som et viktig skritt i retning av en normalisering av kremasjon. Vi ber departementet om at det snarest nedsettes et utvalg for å se på endringer i hele systemet for avgifter og brukerbetalingar ved gravferd.

Kirkelovens § 3 - harmonisering med barneloven

Bærum kirkelige fellesråd støtter at den særlige bestemmelsen tas ut av kirkeloven, da hensynet til barnets medbestemmelse forutsettes ivaretatt i barneloven.

Kirkelovens § 29 - rett til å kreve politiattest

Bærum kirkelige fellesråd er svært glad for dette endringsforslaget, og støtter det. Behovet for kunne innhente politiattest for personer som skal arbeide med barn og

unge er minst like stort i vår virksomhet som i mange tilsvarende virksomheter som i dag har slik mulighet, og vi har etterlyst en slik lovendring lenge.

Kirkelovens § 37 - Kirkebokføring

Vi støtter dette forslaget, og ber om at departementet så snart råd er utarbeider forskrifter som gjør det mulig å unngå den dobbeltregistrering som i dag skjer i både medlemsregisteret og kirkebøkene.

Samtidig håper vi det kan være mulig å finne en bedre betegnelse enn 'elektronisk kirkebokføring'.

Økonomiske konsekvenser av endringene

Spørsmålet om økonomiske og administrative konsekvenser av de foreslåtte lovendringene i gravferdsloven vil i hovedsak være et spørsmål om i hvilken grad endringene påvirker kommunenes finansieringsansvar og kirkelig fellesråds drifts- og forvaltningsansvar. Bærum kirkelige fellesråd vil påpeke at det er sannsynlig at et lovforslag som utvider pliktene til lokal gravferdsmyndighet i mange tilfeller vil gi økte investerings- og driftskostnader.

Vi mener at høringsnotatet undervurderer de kostnadmessige effektene av de foreslåtte lovendringene. Vi vil særlig peke på de store investeringskostnadene som er knyttet til etablering av områder som kan gi mulighet for særskilt tilrettelagt graver. Man må også kunne forvente krav om raskere gravlegging enn det som i dag er mulig ift lokal bemanning og rutiner. Krav om gravlegging til bestemte tidspunkter (kveld, helg, høytider) vil også være kostnadsøkende, det samme vil pårørendes ev. krav om tilstedeværelse ved kremering.

Det vil i stor grad være kommunene som vil måtte gjøre de økonomiske prioriteringene for etablering av lokalt "basistilbud" som skal tilbys innbyggerne. Fellesrådene vil som gravferdsmyndighet stå overfor en rekke enkeltavgjørelser der pårørendes ønsker skal veies opp mot økonomi og personalmessige forhold. Vi mener at det er behov for statlige retningslinjer som gir tydelige føringer for hva som skal anses som rimelige behov som kommune og fellesråd må etterkomme.

For kirkelig fellesråd som gravferdsmyndighet vil man stå overfor mange dilemmaer i møte med ulike ønsker og behov for tilrettelegging, og det vil ofte være et økonomisk spørsmål om disse kan innfris eller ikke. Det er kommunene som i eget budsjettvedtak bevilger midler til fellesrådets virksomhet, og det forutsettes der at det ikke skal skilles mellom kommunens bevilgninger til ordinære kirkelige formål og til fellesrådets utgifter som gravferdsmyndighet overfor alle kommunens innbyggere. I lys av vektleggingen av gravferdslovens allmenne karakter vil vi derfor be om at det vurderes om kommunene skal vedta atskilte bevilgninger til henholdsvis gravferdsforvaltning og kirkelige formål. Dette vil riktignok gi fellesrådene mindre budsjettmessig fleksibilitet, men det vil bidra til større ryddighet og tydeliggjøre både for kommune og kirke den prinsipielle forskjellen på kirkelige formål og gravferdsforvaltning.

Med vennlig hilsen
Bærum kirkelige fellesråd

Svein Erik Tøndel Andersen
kirkeverge